

Պ. F. Macler, ապացուցել է յետոյ՝ թէ հայերէն Հին կտակարանը երբայականէն չէ թարգմանուած, եւ թէ ո՛ր եւ է ժամանակ մեր թարգմանիչները չեն օգտուած անկէ, հետեւեալ տեսութեամբ կը վերջացնէ իր յօդուածը. «Ե. դարու Հայ թարգմանիչները կրնային երբայեցիներէն գիտնալ. բայց որպէսզի կարելի ըլլայ հայերէն եւ երբայեցիներէն Աստուածաշունչներու միջև ձեռք բերել մերձաւորումներ՝ որոնք չեն բացատրուիր յոյն բնագիրով, հարկ է երկարաշունչ եւ աւելի կատարեալ աշխատանք մը ընել, ինչ որ պարզ յօդուածի մը սահմանէն դուրս կը մնայ: Կարեւոր է առ այդ՝ ուսումնասիրել ԺԴ-ԺԸ դարերու միջոցին գրի տառնուած այն քանի մը Ձեռագիրները՝ որոնք երբայական հասարակ կամ յատուկ անուններու բացատրութիւնները կուտան հայերէնով, թէ եւ մեծ բան մը չակնկալուիր այդ ամէնէն. ու կը մնայ սա ստոյգ իրողութիւնը՝ թէ հայերէն Հին կտակարանը Յունարէնին վրայէն է թարգմանուած եւ ո՛չ երբայական բնագիրէն »:

Ե. Ե. Դ.

ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻ ԶԱՌԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՆՈՐ ՁԵՌԱԳԻՐԸ

(Շաբ. ՍԻՈՆ, Դ. Տարի Թիւ 1. 27 էջ)

Տպագիրք

Ձեռագիրք

- » — » 36-37 գգուանք գգուանաց, և սփոփումն փափկութեանց
- » 180 » 3 ի մահուանէ ի կեանս ընկեցաւ
- » — » 6 ի հոգոց յանհոգութիւն
- » — » 9 Արդ զու այդիւ մխիթարեալ աւանանայիւ
- » — » 17 Ահա ամենայն թագաւորք
- » — » 34 զի սուգ անյուսից է
- » — » 38-39 սաղմոսիւք և օրհնութեամբք ի կեանս յղարկեմք
- » 181 » 9 արգիլէք զլալականս
- » — » 11 արհամարհեցէք զեղանակամարս լալականաց
- » — » 14 յանօրէն մոլորութենէն
- » — » 15 ի հեթանոսական ամբարշտութենէն
- » — » 16-17 և զանյոյս մթերս
- » — » 19-20 և հանգստեան և երկնից արքայութեան արժանի լիցուք

- գգուանք գրգանաց և փափկութեան փափկութեան
- ի մահուանէ ի կեանս դարձաւ
- Ունի առ Դ. ի տրտմութենէ յուրախութիւն
- արդ և զու այս ամենայն յուսովքս մխիթարեալ
- ահա ամենայն թագաւորք և թագուհիք
- զի սուգ մոլորաց է և անհաւատից սաղմոսիւք և արհնութեամբ յուրարկեմք
- անարգեցէք զձայնարկուս
- արհամարհեցէք զեղամարս (!) լալականաց
- յանօրէն ի դիւական մոլեղնութենէ ի հեթանոսական յամբարիշտ սովորութենէն. Կալէլցի, և մաքրեցէք զաղճատանս հրէական տրտմութեանց.
- զանյուսալի թախճանացն մթերս
- Ձեռնի այս Գրքիւն Բայց և Զարեանի. և յուրարկեցուք սաղմոսիւք և հոգեւոր արհնութեամբք, զի աստ կեցեալ պատուով, և անգր երթեալ զփափագելիւն ժառանգեցուք, և խոստացեալ բարութեամբն փափկացուք ի Դս. Յս. ի տէր,

որում փառք յաւիտեանս յաւիտեանից. ամէն:

Յէշատէքան. Ողորմեա Քս. Ած. Սարգսի և Հայրապետին մեղաւոր և անպիտան քահանայի և ծնողաց իւրոց և յիշողացդ:

	ձառ. ԻԵ	ձառ. ԺԳ
» 187 »	2 Յաղագս պէտպէս առաքինութեան խրատու	Յաղագս պէտպէս առաքինութեանց խրատ հարցն.
» — »	8 գերութիւնն հալածէ	գերութիւնն որ ի սատանայէ՝ հալածէ
» — »	15 յարաժամ	Կ'աւելնէ. յաղթս կալ յամենայն ժամ
» — »	20 գործածեոն	ձեռագործ
» — »	28 ի զարգարմանէ հանդերձից	ի զարգմանէ հանդերձից
» 188 »	1 մի՝ յուզելոյ զընկերն և անգոսնելոյ զընկերն	մի՝ յատկոյ զընկերն և յանգոսնելոյ
» — »	2-3 նախատել ընդ ընկերին, և ի չարախօսել՝ զընկերն:	նախանձեւն ընդ ընկերին, և ի չարախօսելն զընկերէն:
» — »	8 և յամելոյն զիւր կաման	և յառնելոյն զիւր կաման

Ձեռագիր ԺԹ

» — »	22 Յաղագս պեսպես ակսից	Վասն որոշողութեան խորհրդոց՝ առ որս կամին սպրիլ յաշխարհի յաղագս ակսից
» — »	23 զամենայն զգայութիւնս ողջ ունելով . . .	զամենայն իսկ զգայունսն ողջ պահելով նմա . . .
» 189 »	4 մերկ ի սուրբ պատուիրանէն	մերկ ի սուրբ պատուածանէն
» — »	10-11 պոռնկութիւն՝ ցանկութիւն . . . յազել քնոյ	պոռնկութիւն է ցանկութիւն . . . յազումն քնոյ
» — »	12 զեղումն	զբաղումն
» — »	16-17 անբարի ստութիւն	անբարեմտութիւն
» — »	18 ոչ հայել ի պատուիրանս Աստուծոյ	ոչ հայել ի զատաստանս Աստուծոյ
» — »	21-22 բարկութիւն է հարստահարել զիւր կաման	բարկութիւն է հաստատել զիւր կաման
» — »	23 նեղկութիւն	նեղկատութիւն
» — »	24 ոչ բառնալ զթշնամանս մտօք	ոչ բառնալով զթշնամանս ուրաք
» — »	25-27 տալ և առնուր Ձի՞նչէ նախանձ . . . զայթակղութիւն ընկերին:	Չա՞նչէ
» — »	27-28 Ձի՞նչ փառասիրութիւն. փառասիրութիւն է . . .	Ձի՞նչ փառասիրութիւն. փառասիրութիւն է . . .
» — »	30 զկամս յանդգնութեան	զախտս անդիտութեան
» — »	35 և կարծել զինքն իմաստուն զոլ	և կարծել զինքն զիտուն զոլ
» — »	38-39 և անկաւ ընդ ոտիւք մահուն:	Չա՞նչէ այս լիբլէն բաւելլ, բայց հոռայ զիլէ բաւելլն երկար հարստա՞ն զլ. Որ ոք կամի Աստուծոյ հաճոյ լիւնել և Քս.ի սիրելի, յառաջ քան զամենայն՝ զխոնարհութիւն և ըզհամբերութիւն և զերկայնամտու

թիւն ստանալ պարտի ի պատահել
նեղութեան... և էլ չէր լսուի առ
շէրմ. «զի մեծ համարձակութիւն
ընկալցի յաւուրն դատաստանի ա-
ռաջի Այ. մերոյ՝ որում վստօք յա-
ւիտեանս ամէն: (Հմտ. Վարք
Հարանց Բ էջ 572-573 Վենետիկ.)
Յէշարակարն. Բս. Ած. քո ծնաւդին
բարեխօսութեամբ ողորմեայ Սարգ-
սի հոգւոյն և իւր աշակերտին և
յիշողացդ:

ձառ ԻԶ

ձառ Ի

- » 190 » 31 առ ուռութս . . . գերեցելս
» 191 » 18 ի յակին և ի պարանոցի կախել
» — » 28 եթէ էր պարապ զմասանց մարմ-
նոյ զուռութսն
» — » 30 պարտանք զիւթի . . .
» 192 » 6 պահարան և ուռութսն
» — » 32-35 որպէս զսուտ մարգարէքն՝ որ թիւ-
րէին զժողովուրդն առ ուղղեալ-
սըն մարգարէիցն, և զրանն ճըշ-
մարտութեանն զաղարեցուցանէին,
և զմոլորութիւնն զաղարեցուցա-
նէին:
- » 193 » 11 Այլ և առաջնորդացն եւս միս ի
մարմին խղեսցին . . .
» — » 13 և ոչ մի արտաքին զիւթիւքն վա-
րին . . .
» — » 15-16 և ժաժմուկս մտացածին բանից . . .
և զանուան որ ոչ լսի ի պատ-
ուիրանս . . .
» — » 17 ընդ նոսինն արկանեն
» — » 20 ի պահարանս զիւթաց գրել
» — » 35 երեւի կրօսս
» — » 37 ի մաղաբախութիւնս
» — » 38 ի հեղահարութիւնս
» — » 39 ի հմայութիւնս
» 194 » 2-3 յոգոտնահմայս, ի գեղահմայս
» — » 5 ի չարժակս բժժանաց
» 195 » 7 զրով և յուռթով վարիցէ
» — » 35 զայն առեալ վերացուցանեն

- առ յուռութս . . . դեղերեցելս
յանձին և ի պարանոցի կախել
եթէ էր պարապանք (') (լսուի
էրանայն զընդ) մարմնոյ զուռութսն...
պարտանք զիւթի . . .
պահարան և ուռութսն . . .
որպէս զսուտ մարգարէքն՝ որ թիւ-
րէին զժողովուրդսն առ ուղղելովք
մարգարէիւքն, որ է զրանն ճշմար-
տութեան քարոզէին և զմոլորու-
թիւնն զաղարեցուցանէին:
- Այլ և առաջնորդացն եւս եթէ միս
ինչ ի մարմնի հատանիցի . . .
և ոչ միայն արտաքին զիւթաւքն
վարին . . .
և ժաժմակս մտածին բանից . . .
և զանուանս որ ոչ լսի ի պատուի-
րանս . . .
ընդ նոսին ի համար արկանեն
ի պահարանս զիւթաց գրել
և ի դեւս
ի մաղաբախութիւնս (1)
ի հեղահարութիւնս
ի հրահմայութիւնս
յուզմահմայս(*), ի զիւզահմայս(°)
ի ժաժմակս բժժանաց
զրով և յուռթով վարեցի
զայն առաւել վերացուցանեն

(*) Սոյն բառին ուզմն կամ ողումն ձեւը՝ որ եփրեմի մօտ ալ (Մկն. Արարածոց Ա, էջ 220, Վե-
նետիկ) գործածուած է «բեզում» նշանակութեամբ՝ իրաւունք կուտայ մեզի՝ ջնջելու ողոսն սխալագիր
բառը, որ Առձեռն Բառարանէն ալ վտարուած կ'երևի: